

הדר פרק ששי עירובין

סד.

עין משפט נר מצוה

בז א ב מיי פ"ב מהל' עירובין הלכה י' טו"ט ע"פ א"ח ס' שפ"ב ספקי יא י':
 בז ג טו"ט ע"פ שם ספקי טו:
 ז ד מיי פ"א מהלכות ביטול מקדש הלכה ג סמג לפרק ט טו"ט ע"פ י"ד סמג רמב"ם ספקי י' בהג"ה
 יח ה מיי פ"ד מהל' תפלה הלכה ז סמג לפרק ט טו"ט ע"פ י"ד סמג פ"א ויבדק אלפס נכסות פ"ק ה דף כו: ונבא"ש שם סמג טו:

מכא שהצטוו יועיל לכוון כשנים הדמים צבית אחד שא"כ אין כאן ציטול כלל שכמו שמתחילה היתה רשות לכוון ה"נ תהא עתה לכוון והרי הם כצמחיה מרובין במקום נכרים * ועוד דבהדיא אמר (א) דאריך לצטול לכל אחד מאותן שעירבו למאן דאית ליה לעיל בעין רעה

דמערכי. ביניהן אף על גב דלא מהני: דמרוזין. הווי יודעין שאין עירובו מועיל כלום ואין אנו מוזהרין מחלכותינו למצוי ומה שאנו מטלטלין צמחו בשביל שרה"י היא: אכרואה לדרכי. וכי הכרזה זו מועיל לדורות הבאים שיראו אותן מטלטלין כאן ולא שמעו

מזטל ואידך נמי מודה שאם פירש צדיק לאחריה אע"פ שעירבו עם זה שצטול לו ווא"ת כיון שעל ידי עירוב שהניחו כל החצירות יחד היה מתיר לכוון הא דפריך רבא א"כ ציטלת תורת עירוב מאותו מצוי ומשני דמערכי מעיקרא נמי דווקא ע"י עירוב היה מתיר כדי לעשות תקנה לכוון שהיחד מוזהר כלי צמחיה למצוי כדפרישה וי"ל דרצא סבד שצא להחיר כלים שצמחו צבית היחד צלא עירוב החצירות ולא היה יודע שפומחות זו לזו ולפי מה שהיה סבור שלא היו פומחות זו לזו מה שהיה מקשה ציטלת תורת עירוב מאותו מצוי ציטוף מיירי דקרי ליה עירוב:

אם כן ביטלת תורת עירוב מאותו מצוי דמערכי יאמרו עירוב מועיל במקום נכרי דמכרוזין אכרואה דלרדקי אלא אמר רבא * ליזיל חד מינייהו לקרב ליה ולשאול מיניה דוכתא ולינה ביה מידי דהוה ליה כשכירו ולקטו ואמר רב יהודה אמר שמואל * אפילו שכירו ואפילו לקטו * גותן עירובו ודיו אמר ליה אביי לרב יוסף היו שם חמושה שכירו וה' לקטו מהו אמר ליה אם אמרו שכירו ולקטו להקל * יאמרו שכירו ולקטו להחמיר גופא אמר רב יהודה אמר שמואל אפילו שכירו ואפ"י לקטו גותן עירובו ודיו אמר רב נחמן כמה מעליא הא שמעתא אמר רב יהודה אמר שמואל (א) שתה רביעית יין אל יורה אמר רב נחמן לא מעליא הא שמעתא דהא אנא כל כמה דלא שתינא רביעתא דחמרא לא צילא דעתאי אמר ליה רבא מאי טעמא אמר מר הכי האמר ר' אבהו בר הנינא מאי דכתבי * ורועה * זונות יאבד הון כל האומר שמועה זו נאה וזו אינה נאה מאבד הונה של תורה * אמר ליה הדרי בי אמר רבה בר רב הונא * שתוי אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תפלה * שיכור אל יתפלל ואם התפלל תפלתו תועבה היכי דמי שתוי והיכי דמי שיכור כי הא דרבי אבא בר שמוני ורב מגשיא בר ירמיה (ג) מגופתי הווי קא מפטרי מהרדי אמעברא דגהר יופטי אמרו כל חד מינן לימא מילתא דלא שמייע לחבריה * דאמר מרי בר רב הונא לא יפטור אדם מחבירו אלא מתוך דבר הלכה שמתוך כך זוכרו פתח חד ואמר היכי דמי שתוי והיכי דמי לדבר לפני המלך שיכור כל שאינו יכול לדבר לפני המלך פתח אידך ואמר המחזיק בנכסי הגר מה יעשה ויתקיימו בידו יקח בהן ספר תורה אמר רב ששת אפילו בעל

דמערכי. ביניהן אף על גב דלא מהני: דמרוזין. הווי יודעין שאין עירובו מועיל כלום ואין אנו מוזהרין מחלכותינו למצוי ומה שאנו מטלטלין צמחו בשביל שרה"י היא: אכרואה לדרכי. וכי הכרזה זו מועיל לדורות הבאים שיראו אותן מטלטלין כאן ולא שמעו

תורה אור השלם

1. איש אהב חקמיה ושמש אביו ורעה זונות יאבד הון: משלי כט ג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה ציטול. ועוד דבהדיא אמר לעיל בפ' שני דלרין נבטל: (ב) ושי" ד"ה חמשה וכו' דמתן כמנ"י. י"ב דף ע"ב ע"פ: (ג) חמשה ומודין: (ד) וא"כ דנכרי הווי מל וכו' ואם שם וכו' מל ציטולין להקל. י"ב דף ע"ב ע"פ: (ה) ד"ה מ"ט וכו' ונא הסי' ואלה כן מ"ה רועה זונות וכו' צדי הסי' ואלה מ"ה הווי כבודו וכו' ממנו הוסי' ואלה מ"ה הווי: (ו) תוס' ד"ה איך הכי: דהא תשמיעה לחד ודא תשמיעה לחד ומוי:

גליון הש"ס

נב' אפילו שכירו ואפילו לקטו גותן עירובו ודיו. ע"י לקמן דף ע' ע"א מוספי ד"ה יורש מהו ציטול. ולקמן דף ע"ב ע"א מוס' ד"ה ומודין: שם אמר ליה הדרי בי. כ"מ דף טו ע"א: שם שיכור אל יתפלל. ע"י נכסות דף ע"א: תוס' ד"ה אפילו בפירושו הווי ועוד דבהדיא אמר. לעיל דף כו ע"פ:

מוסף רש"י

שתה רביעית יין אל יורה. כדכתיב (ויקרא י') יין ושכר אל תשת. וממך ליה ולהבדיל ולהורות, דמשמע להענין אכרואה נמי מ"ה ישתה (נודי לח). שמועה זו נאה. אשנא וזו אינה נאה. אשנא, וסו"ט במקרא שאין זונות במקרא מלא אלא זה בלבד (משלי כט ג).

רבינו חננאל

אם כן ביטלת תורת עירוב מאותו מצוי, וא' ליה דמערכי יאמרו עירוב מועיל במקום נכרי, דמכרוזין בשביל שלא רצה להשכיר. וכי אכרואה לרדקי. אלא אמר רבא ניזיל חד מינייהו ויתקרב לההוא גוי ונישול מיניה, ונותיב מידי בביתיה. דהוה ליה שכירו ולקטו, ואמר רב יהודה אמר שמואל אפילו שכירו ואפילו לקטו גותן עירובו ודיו. ואם יש לו חמשה שכירו ולקטו, גותן אחד מתן ודיו, כי לא אמרו שכירו ולקטו להחמיר

אם כן ביטלת תורת עירוב מאותו מצוי. אומר ר"י שצא מעשה לפני רש"י בחופה אחת ששכחו ולא עירבו והוצרכו להוציא מצית לצית והמיר להם ע"י שצטולו רשותם לצית וצמחיה מרובין במקום נכרי דמכרוזין אכרואה דלרדקי. אלא אמר רבא ניזיל חד מינייהו ויתקרב לההוא גוי ונישול מיניה, ונותיב מידי בביתיה. דהוה ליה שכירו ולקטו, ואמר רב יהודה אמר שמואל אפילו שכירו ואפילו לקטו גותן עירובו ודיו. ואם יש לו חמשה שכירו ולקטו, גותן אחד מתן ודיו, כי לא אמרו שכירו ולקטו להחמיר

אור"י דאם יש חדרים צבית יכול לצטול כל הצית צלא החדרים שהיא עכשיו אסור להוציא מן החדר צבית כמו מצית לחצר ואין צריך לשמואל דלמחר לקמן (דף טו: א) אין ציטול רשות מחצר לחצר ה"ה מצית צבית דהא תשמיעה לחד (ב) ומיהו כר"י קי"ל ונראה דאין ראיה מכאן לחלוק על הוראה רש"י דשפיר דמי דחזר צו מצטולו כשנטול כליו והכניסם לתוך בית חצירו וחזר והחזירם לציתו שהיא רשות המיוחדת לו נראה כחזר צו מצטולו וכוון שפסקו דבצר לא ציטלת תורת עירוב ור"ת היה מדקדק מהא דאפליגו ר"י ושמואל לענין ציטול רשות מחצר לחצר ולענין ציטול רשות חצורבה משמע דמצית צבית אסור לכ"ע מדלא חזרו רש"י ור"ת להתיר תמיר לכוון וכוון דשרית לכווליה יצא לנטול צלא ציטול ועוד הביא רש"י מההוא יוקא דלקמן (דף טו: א) דאשתפך חממיה שהתיר לומר לנכרי לתימני ליה חמין מגו ציתיה (דרבא) [ג"ל דרבה] אע"ג דלא עירבו מדלא מלאו תקנה בענין אחר ואמאי ליצטלו כולהו רשותיהו למהו ציתא דהוה ציה מניק דמסתמא כר"י סבירא להו דלמחר יש ציטול רשות מחצר לחצר דלמחר רבא צביתא ששמעתא אלא כר"י סבירא לי אלא ודאי אפי' ר"י מודה דאין ציטול רשות מצית צבית ואומר ר"י דאין משם ראיה דעל כרחק הווי התם חצירות ומצוי כדאמרין התם והא לא עירבנו והא לא שיתפנו והיו יכולין להביא חמין ע"י ציטול דרך חצירות ומצוי צבית שהיה צו קטן ומה שלא עשו כן משום שלא היו צעלים התם:

שתה רביעית יין א"י יורה. יש ספרים שכתבו בהן אל יתפלל ולא יתכן כלל דא"כ מאי קאמר רב נחמן לא מעליא הא שמעתא דהא אלא [כלן] כמה דלא שתינא רביעתא לא צילא דעתאי מה ענין צילתא אלא תפלה אלא אל יורה גרסינן צרוב ספרים וכן אמר ר"ח ווא"ת ומאי קאמר ר"י לא מעליא הא שמעתא דהא פלוגתא דנתיב היא צביתות צפרק אמרו לו (דף י"ג: א) כדדריש התם ולהבדיל ולהורות ואין ושכר אל תשת קאי דמוקמינן ליה התם צביתות ועוד קשה דהא ר"י גופיה קאמר לקמן צביתות דרך מיל ושינה כל שהוא מפנין את היין כששתה רביעית ש"מ סבירא להו דלמחר יש ציטול רשות מחצר לחצר דלמחר רבא צביתא ששמעתא דרמא ציה מיל כר"י צביתות (דף י"ג: א) (דמתן) התם ר"א אומר אם נתן לתוכו מים כל שהוא פטור ורצ נמי פסיק התם הלכה כר"א אצל מ"מ קשיא דלא הוי ליה למימר לא מעליא הא שמעתא כיון דאיכא רבנן דפליגי עליה דר"א התם ואסרי אע"פ שנתן צו מים: שיכור אל יתפלל ואם התפלל תועבה. ולא ילא כיון שאינו יכול לדבר לפני המלך וצריך לחזור ולהתפלל וכן הווי דברכות (דף י"ג: א) שהיה מתפלל ונמצא צואה כנגדו דמסיק כיון שחטא אע"פ שהתפלל תפלתו תועבה וצריך לחזור ולהתפלל וצ"ע אם יש להשוות ברכות לתפלה לענין צואה ושיכור וע"כ לאו לכל מילי דמיין דהא שתי אל יתפלל עד שיפגי יינו ואפי' ציין מזוג אל יתפלל ציותר מרביעית אפי' ר"א דכריתות (דף י"ג: א) לא שרי ציותר מרביעית ואפי' לענין הוראה כדאמרין התם ופישיטא דשתי מצינא צבית המזון וכל הצרכות כולן כדאמר צירושלמי דברכות דמפיק ליה מואכלת ושבעת ואפי' מדומדס ומיהו משום מי גרלים שפירק דא"ל לחזור ולנכר אפי' א"ת דמשוינן ברכות לתפלה צואה מניח ומי גרלים לא חמירי כמו צואה דהא אמר בסוף פ' מי שמתו (ברכות דף טו: א) לא אסרה תורה אלא כנגד עמוד בלבד הא נפול לארעא שרי ורבנן הווי גזרו צבו וכי גזרו צבו בודאן אצל צפקין לא גזרו צבו רבנן: שכוון

שתה רביעית יין א"י יורה. יש ספרים שכתבו בהן אל יתפלל ולא יתכן כלל דא"כ מאי קאמר רב נחמן לא מעליא הא שמעתא דהא אלא [כלן] כמה דלא שתינא רביעתא לא צילא דעתאי מה ענין צילתא אלא תפלה אלא אל יורה גרסינן צרוב ספרים וכן אמר ר"ח ווא"ת ומאי קאמר ר"י לא מעליא הא שמעתא דהא פלוגתא דנתיב היא צביתות צפרק אמרו לו (דף י"ג: א) כדדריש התם ולהבדיל ולהורות ואין ושכר אל תשת קאי דמוקמינן ליה התם צביתות ועוד קשה דהא ר"י גופיה קאמר לקמן צביתות דרך מיל ושינה כל שהוא מפנין את היין כששתה רביעית ש"מ סבירא להו דלמחר יש ציטול רשות מחצר לחצר דלמחר רבא צביתא ששמעתא דרמא ציה מיל כר"י צביתות (דף י"ג: א) (דמתן) התם ר"א אומר אם נתן לתוכו מים כל שהוא פטור ורצ נמי פסיק התם הלכה כר"א אצל מ"מ קשיא דלא הוי ליה למימר לא מעליא הא שמעתא כיון דאיכא רבנן דפליגי עליה דר"א התם ואסרי אע"פ שנתן צו מים: שיכור אל יתפלל ואם התפלל תועבה. ולא ילא כיון שאינו יכול לדבר לפני המלך וצריך לחזור ולהתפלל וכן הווי דברכות (דף י"ג: א) שהיה מתפלל ונמצא צואה כנגדו דמסיק כיון שחטא אע"פ שהתפלל תפלתו תועבה וצריך לחזור ולהתפלל וצ"ע אם יש להשוות ברכות לתפלה לענין צואה ושיכור וע"כ לאו לכל מילי דמיין דהא שתי אל יתפלל עד שיפגי יינו ואפי' ציין מזוג אל יתפלל ציותר מרביעית אפי' ר"א דכריתות (דף י"ג: א) לא שרי ציותר מרביעית ואפי' לענין הוראה כדאמרין התם ופישיטא דשתי מצינא צבית המזון וכל הצרכות כולן כדאמר צירושלמי דברכות דמפיק ליה מואכלת ושבעת ואפי' מדומדס ומיהו משום מי גרלים שפירק דא"ל לחזור ולנכר אפי' א"ת דמשוינן ברכות לתפלה צואה מניח ומי גרלים לא חמירי כמו צואה דהא אמר בסוף פ' מי שמתו (ברכות דף טו: א) לא אסרה תורה אלא כנגד עמוד בלבד הא נפול לארעא שרי ורבנן הווי גזרו צבו וכי גזרו צבו בודאן אצל צפקין לא גזרו צבו רבנן: שכוון

שתה רביעית יין א"י יורה. יש ספרים שכתבו בהן אל יתפלל ולא יתכן כלל דא"כ מאי קאמר רב נחמן לא מעליא הא שמעתא דהא אלא [כלן] כמה דלא שתינא רביעתא לא צילא דעתאי מה ענין צילתא אלא תפלה אלא אל יורה גרסינן צרוב ספרים וכן אמר ר"ח ווא"ת ומאי קאמר ר"י לא מעליא הא שמעתא דהא פלוגתא דנתיב היא צביתות צפרק אמרו לו (דף י"ג: א) כדדריש התם ולהבדיל ולהורות ואין ושכר אל תשת קאי דמוקמינן ליה התם צביתות ועוד קשה דהא ר"י גופיה קאמר לקמן צביתות דרך מיל ושינה כל שהוא מפנין את היין כששתה רביעית ש"מ סבירא להו דלמחר יש ציטול רשות מחצר לחצר דלמחר רבא צביתא ששמעתא דרמא ציה מיל כר"י צביתות (דף י"ג: א) (דמתן) התם ר"א אומר אם נתן לתוכו מים כל שהוא פטור ורצ נמי פסיק התם הלכה כר"א אצל מ"מ קשיא דלא הוי ליה למימר לא מעליא הא שמעתא כיון דאיכא רבנן דפליגי עליה דר"א התם ואסרי אע"פ שנתן צו מים: שיכור אל יתפלל ואם התפלל תועבה. ולא ילא כיון שאינו יכול לדבר לפני המלך וצריך לחזור ולהתפלל וכן הווי דברכות (דף י"ג: א) שהיה מתפלל ונמצא צואה כנגדו דמסיק כיון שחטא אע"פ שהתפלל תפלתו תועבה וצריך לחזור ולהתפלל וצ"ע אם יש להשוות ברכות לתפלה לענין צואה ושיכור וע"כ לאו לכל מילי דמיין דהא שתי אל יתפלל עד שיפגי יינו ואפי' ציין מזוג אל יתפלל ציותר מרביעית אפי' ר"א דכריתות (דף י"ג: א) לא שרי ציותר מרביעית ואפי' לענין הוראה כדאמרין התם ופישיטא דשתי מצינא צבית המזון וכל הצרכות כולן כדאמר צירושלמי דברכות דמפיק ליה מואכלת ושבעת ואפי' מדומדס ומיהו משום מי גרלים שפירק דא"ל לחזור ולנכר אפי' א"ת דמשוינן ברכות לתפלה צואה מניח ומי גרלים לא חמירי כמו צואה דהא אמר בסוף פ' מי שמתו (ברכות דף טו: א) לא אסרה תורה אלא כנגד עמוד בלבד הא נפול לארעא שרי ורבנן הווי גזרו צבו וכי גזרו צבו בודאן אצל צפקין לא גזרו צבו רבנן: שכוון